

การจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ Learning in New Normal Era, New Way of Life

จินน์นิภา แสงสุข
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย
*ผู้รับผิดชอบบทความ

Jinnipa Saengsook
Faculty of Education, Ramkhamhaeng University, Thailand
*Corresponding author: jinnipa@rumail.ru.ac.th

Received: July 16, 2023 / Revised: September 16, 2023 / Accepted: September 25, 2023

บทคัดย่อ

ในบริบทการจัดการเรียนรู้ยุคชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) กระบวนการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาจากเดิมเป็นห้องเรียนปกติ (on site) หรือเป็นสังคมอยู่ร่วมกันเห็นซึ่งหน้ากัน (face to face) ก็เปลี่ยนเป็นรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ (online) ทำให้วงการศึกษาดังที่ต้นตัวในการนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้อย่างกว้างขวาง ผู้บริหารระดับสูงของสถานศึกษาจะต้องใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ประยุกต์ใช้เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนมาช่วยเหลือดูแลให้คำแนะนำ จัดฝึกอบรมทั้งผู้สอน ผู้เรียนและผู้ปกครองให้มีความรู้และเข้าถึงเทคโนโลยี เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษานำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมมีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรการจัดรูปแบบ “การจัดการเรียนรู้ยุค New Normal ชีวิตวิถีใหม่” ผู้สอนต้องยกระดับพัฒนาตนเองให้มีความรู้เท่าทันเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น การนำโปรแกรมประยุกต์ต่าง ๆ มาเป็นเครื่องมือประกอบการเรียนการสอนออนไลน์นอกจากนี้ ผู้สอนต้องออกแบบเนื้อหาบทเรียนและเลือกใช้แพลตฟอร์มการเรียนออนไลน์ (online learning platform) ที่เหมาะสม การเลือกช่องทางระบบการสื่อสารที่มีปฏิสัมพันธ์แบบประสานเวลา (synchronous) และแบบไม่ประสานเวลา (asynchronous) หรือใช้ทั้งสองแบบควบคู่กันไป ขึ้นอยู่กับยุทธวิธีการสอนของผู้สอนที่แตกต่างออกไป นอกจากนี้ผู้สอนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนฝึกพัฒนาทักษะพื้นฐานในการใช้ชีวิต (life skills) ควบคู่ไปกับการเรียนรู้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รู้จักการทำงานเป็นทีม มีเหตุผลสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถประเมินผลการเรียนตนเองได้ด้วยเพื่อให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในตนเองและนำไปต่อยอดในการใช้ชีวิตแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้; ชีวิตวิถีใหม่

Abstract

In the New Normal, Technology is extensively used in education since learning management has evolved from on-site to online. The board of an educational institution is required to provide tools and instructional materials to assist teachers, students, and parents in accessing and understanding technology for study and using it appropriately. The board must also develop the curriculum to be compatible with “Learning Management” by utilizing online technology to support education. Furthermore, the instructor needs to design the course and apply it to an online learning platform. For instance, using Google Products (Gmail, Meet, Drive, etc.) to support education. The instructors must choose between Synchronous Communication and Asynchronous communication, or both, depending on their style. Moreover, the instructors are supposed to encourage learners to simultaneously learn basic life skills and technology to advance analytical thinking, creative thinking, leadership skills, collaboration skills, and problem-solving skills. The instructors are supposed to let students evaluate their academic achievement, ensuring they possess the ability to self-learn and establish effective lives.

Keywords: Learning management; New Normal

1. บทนำ

การเกิดสถานการณ์แพร่ระบาดของโรค COVID-19 ช่วงระยะสองถึงสามปีที่ผ่านมา ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของผู้คนทุกสาขาอาชีพรวมทั้งระบบการศึกษาไปทั่วทุกมุมโลก ถ้าจะกล่าวถึงแวดวงด้านการศึกษา ก็เกิดการปรับตัวเพื่อให้การศึกษานั้นไม่สะดุดหยุดลง ทุกสถาบันการศึกษาทุกประเทศเลือกที่จะรับมือกับการแพร่ของโรค COVID-19 ด้วยการปรับเปลี่ยนจากการเรียนในห้องเรียนปกติ (on site) หันมาใช้รูปแบบการเรียนการสอนทางไกล (distance learning) ผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในรูปแบบการเรียนออนไลน์ (online) ในหลายลักษณะตามความเหมาะสมให้สอดคล้องกับวัสดุ (materials), อุปกรณ์ (equipment), อินเทอร์เน็ต (internet) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (program) ต่าง ๆ อาทิ Microsoft Teams, Google Meet, Google Classroom, Google Hangouts, Skype, Zoom Meetings, OBS Studio เป็นต้น จะเห็นได้ว่าเมื่อสังคมมีปัญหาเทคโนโลยีก็เข้ามามีบทบาท ทั่วโลกต่างก็พยายามหาทางรับมือกับโรคระบาดโดยต้องเลือกวิธีที่สอดคล้องกับมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (social distancing) ผู้คนจะต้องปรับเปลี่ยนชุดพฤติกรรมจากวิถีชีวิตแบบเดิม จนทำให้เกิดการนำไปสู่เป็นวิถีชีวิตใหม่ New Normal ทุกสาขาอาชีพต้องปรับตัว เพื่อสกัดกั้นการแพร่ของโรคโควิด ณ เวลานั้น การแพร่ของโรค COVID-19 นำไปสู่วิถีชีวิตใหม่เสมือนเป็นหนึ่งในตัวเร่งปฏิกิริยา รวมไปถึงการพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส เป็นการท้าทายศักยภาพทางด้านแวดวงการศึกษาในการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการแก้ไขปัญหา ในบริบทของการจัดการเรียนการสอนยุค New Normal การเปลี่ยนแปลงครั้งนี้จะเห็นได้ว่านวัตกรรมและเทคโนโลยีมีการพัฒนาถึงขีดสุด ทั้งผู้สอนและผู้เรียน ต่างจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกรวดเร็ว ที่ใช้ต้นทุนต่ำ เข้าถึงได้ง่าย ส่วนมากก็จะมีใช้ในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว เช่น Smart Phone, iPad, iPhone, Tablet, Notebook, Computer เป็นต้น อุปกรณ์เหล่านี้ทำได้ง่ายสามารถใช้งานร่วมกันได้อย่างลงตัว อีกทั้งคนส่วนใหญ่ใช้ในชีวิตประจำวันอยู่แล้วนั่นเอง ดังนั้นบริบทการจัดการเรียนการสอนในยุควิถีชีวิตใหม่ มีหลายองค์ประกอบไม่ว่าจะเป็นหลักสูตร ผู้สอน ผู้เรียน ระบบการสื่อสาร ต้องมีการประยุกต์ปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกันเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนการสอน และผู้สอนต้องมีความชาญฉลาดมียุทธวิธีในการจัดการเรียนการสอน วิจัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา (2563, หน้า 4) กล่าวถึง หลักการออกแบบการเรียนรู้ในยุควิถีชีวิตใหม่ ไว้ว่าการออกแบบการเรียนรู้ คือ การวางแผน

อย่างแยกกายด้วยสติและปัญญาของผู้สอน บนรากฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสงสัยใคร่รู้ มีความมุ่งมั่นที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนรู้และลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ผ่านช่องทางและวิธีการที่สอดคล้องกับความถนัดของตนเอง จนเกิดการเรียนรู้เชิงลึกและเห็นคุณค่าแท้จริงของการเรียนรู้

อาจกล่าวได้ว่า การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ทำให้ผู้คนปรับตัวเปลี่ยนแปลงการใช้ชีวิตวิถีใหม่ ผิดไปจากเดิม รวมถึงไปถึงการเรียนรู้ในสถานศึกษาก็ต้องปรับเปลี่ยนไปจากการเรียนในห้องเรียนปกติสู่การเรียนออนไลน์ ส่งผลให้มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลและระบบการสื่อสารเข้ามาใช้ในการเรียนการสอนแบบก้าวกระโดด นักวิชาการ บุคลากรทางด้านการศึกษาก็ต้องศึกษาพัฒนาเทคนิควิธีเพื่อให้การเรียนการสอนราบรื่น มีการออกแบบปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนใหม่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ใช้วิธีการเรียนการสอนทางไกล เมื่อการเรียนการสอนต้องปรับเปลี่ยนวิธีการประเมินผลการเรียนการสอนก็ต้องเปลี่ยนตามไปด้วย เพราะองค์ประกอบสำคัญการสอนผ่านสื่อทางไกลและมีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและระบบการสื่อสารเข้ามาช่วยขับเคลื่อนในการจัดการเรียนรู้ยุคชีวิตวิถีใหม่ สำหรับการประเมินผลการเรียนรู้ ผู้สอนแต่ละท่านก็มีหลากหลายวิธีแตกต่างกันออกไปแต่มีเป้าหมายปลายทางมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. เนื้อหา

2.1) ความเป็นมาของ คำว่า “New Normal”

ประวัติความเป็นมาของคำว่า “New Normal” (อ้างอิงใน New Normal ชีวิตวิถีใหม่ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข) คำว่า New Normal ได้ถูกนำมาใช้ครั้งแรกโดย บิลล์ กรอส (Bill Gross) ผู้ก่อตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ชาวอเมริกัน นำมาใช้อธิบายถึงสถานะเศรษฐกิจโลก หลังจากเกิดวิกฤติเศรษฐกิจแฮมเบอร์เกอร์ในสหรัฐอเมริกาช่วงระหว่างปี 2007-2009 สาเหตุที่ต้องใช้คำว่า “New Normal” เพราะเดิมทีวิกฤติเศรษฐกิจจะมีรูปแบบค่อนข้างตายตัวและเป็นวงจรเดิม คือเมื่อเศรษฐกิจเติบโตไปได้ช่วงระยะหนึ่ง จะมีปัจจัยที่ทำให้เกิดเป็นวิกฤติทางเศรษฐกิจ และหลังจากเกิดวิกฤติเศรษฐกิจไม่นานเศรษฐกิจก็จะเริ่มฟื้นตัว แล้วก็กลับมาเติบโตได้อีกครั้ง “New Normal” จึงถูกนำมาใช้เพื่อพูดถึงการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ถดถอยลงและคาดว่า จะไม่กลับมาเติบโตในระดับเดิมได้อีก

คำว่า New Normal ในประเทศไทย เริ่มถูกกล่าวถึงในช่วงของการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 โดยที่กองบริหารระบบบริการสุขภาพจิต กรมสาธารณสุข สังกัดกระทรวงสาธารณสุข อาจกล่าวได้ว่าองค์กรนี้มีบทบาทสำคัญและรับภาระงานที่หนักหน่วง เมื่อเกิดสถานการณ์แพร่ระบาดของโรค COVID-19 ไม่ว่าจะเป็นด้าน การรักษาพยาบาล เรื่องการเลือกชนิดของวัคซีนที่นำเข้ามาใช้ในประเทศไทยและอีกปัญหา คือ ผู้คนเกิดความวิตกกังวลไปต่าง ๆ นานา ทั้งเรื่องการติดเชื้อโรค COVID-19 สถานพยาบาลไม่เพียงพอรองรับผู้ป่วย ผู้คนมีอาการป่วยทางจิตมากมายทางภาครัฐฯ จึงออกนโยบายเพื่อหลีกเลี่ยงการแพร่ของเชื้อโรคในเวลานั้น โดยการปรับพฤติกรรมการใช้ชีวิตแบบใหม่หรือเรียกกันติดปากว่า “New Normal” หรือชีวิตวิถีใหม่ของคนไทย โดยให้ดำเนินการใช้ชีวิตวิถีใหม่ กล่าวคือ การนำเทคโนโลยี การสื่อสารและอินเทอร์เน็ตถูกนำมาใช้อย่างกว้างขวาง เช่น การเรียนออนไลน์ (online classes) การทำงานที่บ้าน (work from home) การประชุมออนไลน์ (online meeting) การซื้อขายสินค้า การนำเทคโนโลยีและการสื่อสารมาใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อหลีกเลี่ยงการมีปฏิสัมพันธ์ และเพื่อเว้นระยะห่างทางสังคม (social distance) รวมไปถึงการดูแลสุขภาพเพื่อป้องกันการแพร่เชื้อโรค COVID-19 พฤติกรรมการใช้หน้ากากอนามัย การใช้เจลแอลกอฮอล์ การล้างมืออย่างถูกวิธี ล้วนแล้วแต่เป็นการใช้ชีวิตวิถีใหม่ทั้งสิ้น ส่วนแนวคิดของ สุวิมล มธุรส (2564, หน้า 32) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “New Normal” ไว้ว่า เป็นรูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีต อันเนื่องจากมีบางสิ่งมากระทบจนแบบแผนและแนวทางปฏิบัติที่คนในสังคมอย่างเป็นปกติและเคยคาดหมายล่วงหน้าไว้ได้ถูกเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีชีวิตใหม่ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่ที่ไม่คุ้นเคย รูปแบบวิถีชีวิตใหม่นี้ ประกอบด้วย วิธีคิด วิธีเรียนรู้ วิธีการสื่อสาร วิธีปฏิบัติ และการจัดการ การใช้ชีวิตแบบใหม่เกิดขึ้นหลังจากเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวง

และรุนแรงอย่างใดอย่างหนึ่ง ทำให้มนุษย์ต้องปรับตัวเพื่อรับมือกับสถานการณ์ปัจจุบันมากกว่าจะรักษาวิถีดั้งเดิมหรือหวนหา
กลับไปคิดถึงอดีต ส่วน พัทธการณ ดวงชื่น (2563, หน้า 785) ได้กล่าวถึงคำว่า ชีวิตวิถีใหม่ หมายถึง ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
เมื่อเกิดสถานการณ์ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงและรุนแรงและเมื่อเวลาผ่านไปสถานการณ์นั้นก็จะคลี่คลายลง
ซึ่งถือเป็นเรื่องปกติ ซึ่งความปกติใหม่นี้ก่อให้เกิดชีวิตวิถีใหม่เพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และเมื่อเวลาผ่านไปก็จะ
เกิดเป็นความเคยชินกับชีวิตวิถีใหม่จนกลายเป็นการใช้ชีวิตตามปกติ

สรุป ที่มาของคำว่า New Normal สำหรับคนไทย เริ่มนำมาพูดติดปากในช่วงการเกิดวิกฤติการแพร่ระบาดของเชื้อ
COVID-19 ในช่วงปลายปี 2562 โดยในประเทศไทยพบผู้ติดเชื้อรายแรกเป็นนักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางเข้าประเทศไทยเมื่อวันที่
12 มกราคม 2563 ผู้ป่วยชาวไทยรายแรก อาชีพขับรถแท็กซี่ มีประวัติขับรถให้บริการกับผู้ป่วยชาวจีนจึงติดเชื้อ และในเวลา
ต่อมาผู้ป่วยในประเทศไทยก็มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

กระทรวงสาธารณสุขจึงได้ออกประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2563 กำหนดให้โรค
ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ COVID-19 เป็นโรคติดต่ออันตรายลำดับที่ 14 ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 เพื่อ
ประโยชน์ในการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคติดต่ออันตรายนี้จึงเป็นที่มาของการใช้ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) เพื่อหลีกเลี่ยง
การแพร่ของเชื้อโรค โดยการปรับพฤติกรรมการใช้ชีวิตแบบใหม่ที่ไม่คุ้นเคยดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

2.2) การออกแบบการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่

การแพร่เชื้อของ COVID-19 ได้สร้างปัญหาก่อให้เกิดผลกระทบไปทั่วโลกในทุกประเทศและทุกคน ทำให้มี
ความลำบากในการใช้ชีวิต โดยเฉพาะในด้านการเรียนการสอนในทุกระดับชั้น แต่เพื่อความอยู่รอดของสังคมทุกคนต้องต่อสู้ฝ่าฟัน
หาทางออกให้กับการใช้ชีวิตตนเองให้อยู่รอดปลอดภัย ในด้านการเรียนการสอนก็ต้องมีการปรับตัวครั้งใหญ่โดยอาศัยเทคโนโลยี
การศึกษาเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหานั้น ในทุกภาคส่วนต้องให้ความร่วมมือกัน ทั้งทางภาครัฐ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอน
ผู้เรียน ผู้ปกครอง ต้องสามัคคีให้ความร่วมมือร่วมใจกัน เพื่อขับเคลื่อนให้ระบบการศึกษาไปต่อให้ได้ ทุกคนต้องยอมรับการ
เปลี่ยนแปลงและต้องศึกษาพัฒนาตนเองให้รู้เท่าทันเทคโนโลยีการศึกษาที่นำเข้ามาใช้ในระบบการศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้
สำหรับการออกแบบ การเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ ในแนวความคิดของผู้เขียนเองในฐานะเป็นบุคลากรทางการศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

2.2.1) หลักสูตรในยุคชีวิตวิถีใหม่

หลักสูตรในยุคชีวิตวิถีใหม่ ในบริบทการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ให้เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ
เพราะหลักสูตรฐานสมรรถนะ จะเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้ค้นพบศักยภาพของเด็กไทยมากขึ้น (วิชัย วงศ์ใหญ่, 2563) ในมุมมอง
ผู้เขียน ด้านการออกแบบหลักสูตรในยุคชีวิตวิถีใหม่ ในสถานศึกษานั้นอาจมีการพัฒนาปรับใช้ให้มีความหลากหลายแตกต่างกันออกไป
ไม่มีหลักสูตรใดผิดหรือหลักสูตรใดถูกต้องที่สุด ขึ้นอยู่กับเหตุปัจจัยและองค์ประกอบหลายด้าน เช่น องค์ประกอบความพร้อม
ด้านบุคลากรภายในองค์กร องค์ประกอบความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีการศึกษา เครือข่ายอินเทอร์เน็ต และ
ที่สำคัญความพร้อมด้านงบประมาณ ทุกสถานศึกษาในทุกหลักสูตรจะใช้หลักการเรียนการสอนเป็นรูปแบบการเรียนการสอนทางไกล
(distance learning) เสียเป็นส่วนใหญ่ โดยอาจมีการปรับให้มีทั้ง 2 แบบคือ ออฟไลน์และออนไลน์ ควบคู่กันไป และในการ
เรียนรู้ยังยึดหลักให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหรือการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (child-centered learning) เป็นการเรียนรู้
ช่วยปลูกฝังให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ก่อให้เกิดทักษะการเรียนรู้ช่วยเพิ่มบทบาทให้ผู้เรียนภายในชั้นเรียน ซึ่งผู้สอน
ต้องปรับบทบาทจากการบรรยายเป็นหลัก ปรับมาเป็นทำให้คำแนะนำและเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน นอกจากนี้
ในการออกแบบหลักสูตรการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีใหม่ ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับ
ศิริวรรณ วณิชพัฒน์วรชัย, (2549 หน้า 65) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่คำนึงความแตกต่างบุคคลนั้นเป็นการส่งเสริม
ให้ผู้เรียนค้นพบและแสดงออกถึงศักยภาพของตนเอง ผู้สอนจึงควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อใช้

ในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และนำไปพัฒนาผู้เรียนให้เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน

2.2.2) การจัดการเรียนรู้

ในบริบทการจัดการเรียนรู้ ภาณุจนา บุญภักดี (2563, หน้า A1) ได้กล่าวถึงความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ไว้ว่า ผู้สอนจะต้องกำหนดเป้าหมายให้สัมพันธ์กับกิจกรรม เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ เน้นการพัฒนาทักษะ สร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในการจัดการวางแผนการจัดการเรียนรู้การประเมินผลการเรียน กิจกรรมที่จัดจะต้องสะท้อนให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์ในสิ่งที่ผู้เรียนพบเห็น ชอบ ไม่ชอบ ซึ่งสอดคล้องกับผู้เขียน กล่าวคือ ผู้สอนต้องออกแบบการเรียนรู้ให้ ง่าย ผู้เขียนมีข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการเรียน การเรียนรู้เป็นและการตั้งวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ เมื่อการเรียนการสอน ต้องเปลี่ยนจากห้องเรียนปกติเป็น การเรียนออนไลน์ (online) รูปแบบการเรียนรู้ก็ต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับโลกแห่ง “การเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่” ที่เปลี่ยนไป ขอแจกแจงไว้ 3 ด้าน ดังนี้

1) ด้านความรู้ (knowledge) ความรู้ สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้าหรือประสบการณ์ ความรู้ ได้สั่งสมมาจากการลงมือปฏิบัติ เช่น ความรู้เรื่องประวัติศาสตร์ สิ่งที่ได้รับมาจากการได้ยิน ได้ฟัง การคิด เป็นต้น ดังนั้นการที่ผู้สอนจะถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเนื้อหาทางด้านวิชาการ ผู้สอนต้องออกแบบในการถ่ายทอดความรู้สู่ผู้เรียน ในรูปแบบสื่อใหม่ ๆ เพื่อให้ทันกับยุคที่กำลังเป็นที่นิยมในปัจจุบัน เช่น อิเล็กทรอนิกส์ (electronic) สื่อผสมทั้งที่ผลิตเองและ สืบเสาะหาสื่อเสริมในโลกไซเบอร์ (cyber worlds) จากแหล่งเรียนรู้ข้อมูลปฐมภูมิในอินเทอร์เน็ต เป็นต้น บริหารจัดการรวบรวม สื่อการสอนเหล่านั้น แล้วจัดเก็บสื่อต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วนั้น ไว้ที่บริการการประมวลผลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) ที่พร้อม ให้บริการกับผู้ใช้งาน โดยไม่ยึดติดกับสถานที่ อุปกรณ์ ไม่มีข้อจำกัดเรื่องปริมาณและเวลาหรือที่เรียกว่า คลาวด์คอมพิวติ้ง (cloud computing) เพื่อประหยัดพื้นที่ในการจัดเก็บเพื่อนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนได้หลากหลายรูปแบบ และสามารถ เรียกใช้ได้รวดเร็ว

2) ด้านทักษะ (learning skills) การจัดการเรียนให้สอดคล้องกับ แผนการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 16) ทักษะสำคัญจำเป็นในโลกศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย หลักการเรียนรู้พื้นฐานต้องให้ผู้เรียนสามารถอ่านออก (reading), เขียนได้ (writing) คณิตเลขเป็น (arithmetic) ผู้สอนควร จัดกิจกรรมเสริมทักษะไปพร้อมกับการเรียนรู้ด้านเนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะผสมผสานหลายด้าน เช่น ทักษะด้าน เทคโนโลยีดิจิทัล ในการใช้เทคโนโลยีให้เก่ง คล่อง และใช้ได้ดี, ทักษะการสื่อสาร โดยผู้สอนจะต้องให้ผู้เรียนรู้วิธีการสื่อสาร อย่างเหมาะสมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ให้ผู้เรียนมีความรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศ สามารถแยกแยะ สื่อที่น่าเชื่อถือ ถูกต้อง แล้วนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้, ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดแก้ปัญหาเป็น, ทักษะการคิด สร้างสรรค์ ผู้สอนควรให้โอกาสผู้เรียนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น การพูดหรือการทำตามจินตนาการ เพราะการที่ผู้เรียน มีจินตนาการ เป็นสิ่งสำคัญทำให้ผู้เรียนมีจินตนาการในการสร้างสรรค์นวัตกรรมได้ในอนาคต ประการสุดท้ายการที่ผู้สอนควรเติมเต็ม คือ ทักษะการทำงานเป็นทีม และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นจะทำให้ผู้เรียนมีจิตใจอ่อนโยน การกระตุ้นให้ผู้เรียนฝึกพัฒนาทักษะ พื้นฐานสำคัญในการใช้ชีวิตควบคู่ไปกับการเรียนรู้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเกิดการพัฒนาทักษะประสาสมัครหลายอย่างร่วมกัน

3) ด้านทัศนคติ (attitude) การที่ผู้เรียนแต่ละคนจะมีความรู้ ความเข้าใจ มีความรู้สึก และอิทธิพลของ สิ่งแวดล้อมแตกต่างกันขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างบุคคล จะเป็นส่วนประกอบด้านความรู้และเป็นความเชื่อของบุคคล ที่เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ เป็นทั้งส่วนที่ชอบและไม่ชอบ มีความรู้สึกหรือคิดว่าสิ่งใดดี มักจะมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น แต่หากมีความรู้ มาก่อนว่า สิ่งใดไม่ดี ก็จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น ดังนั้นผู้สอนต้องเฝ้าสังเกตและติดตามและหากบุคคลใดบอยอั้นแบบยลค้อย ๆ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้เรียนที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ให้ผู้เรียนเปลี่ยนทัศนคติที่ดีให้ได้ อาจต้องใช้เวลาใช้ความพยายาม ในการล้างพฤติกรรม อาจต้องให้ความอดทนและใช้เวลาอยู่บ้าง

ภาพ 1 การจัดการเรียนรู้ยุควิถีชีวิตใหม่ (New Normal)

โดย จิณห์นิภา แสงสุข, (2566)

2.2.3) การพัฒนาผู้สอน

การพัฒนาผู้สอน ผู้สอน (instructor) ในความหมายนี้จะรวมไปถึง ครู อาจารย์ วิทยากรที่มีองค์ความรู้ เนื้อหาวิชาที่จะถ่ายทอดไปสู่ผู้เรียน เป็นผู้ซึ่งต้องรับบทบาทหน้าที่ภาระที่จะต้องปรับตัวอย่างมากในบริบท “การเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่” ผู้สอนต้องออกแบบการสอนในวิถีใหม่โดยการใช้ศิลปะในการถ่ายทอดและสอดแทรกเนื้อหาบทเรียน เพิ่มทักษะโดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ การปรับทัศนคติที่ดีให้แก่ผู้เรียน สิ่งเหล่านี้ผู้สอนต้องสร้างบรรยากาศที่มีการปฏิสัมพันธ์ (interactivity) และสร้างระบบนิเวศในห้องเรียน (learning ecosystem in classroom) ขึ้นมาให้ผู้เรียนสนุกสนานมีความสนใจอยากเรียนในบทเรียนต่อไป

การพัฒนาทักษะการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสอน

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ได้มีข้อเสนอแนะ การปรับตัวการเรียนรู้ยุคชีวิตวิถีใหม่ บทบาทผู้สอนกับการพัฒนาโดยที่ผู้สอน (teacher) ไปเป็นครูผู้สนับสนุนการเรียนรู้ โดยเชื่อว่าค่านิยมของการศึกษาไทย คือ การมีผู้สอนคุณภาพจำนวนมาก ที่มีความสามารถในการเป็น ผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) ที่มีความสามารถในการเชื่อมโยงหลักสูตร วิธีการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาและปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้ ให้ครูเปลี่ยนจากผู้สอน (teacher) ไปเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ ชักชวนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ นอกจากนี้ วิจัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล (2563, หน้า 6-9) กล่าวถึงขั้นตอนการออกแบบการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ที่น่าสนใจไว้ว่า ในการออกแบบการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ ต้องมีจุดเน้นโดยการทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพที่เป็นการเรียนรู้เชิงลึกคือ รู้จริง รู้ชัด นำไปประยุกต์ใช้ และสร้างสรรค์นวัตกรรมได้ การออกแบบการเรียนรู้ที่จะตอบสนองจุดที่เน้นสำหรับผู้เขียนเองมีแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะผู้สอน การเรียนรู้ยุคชีวิตวิถีใหม่ ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสอน ไว้พอสังเขป ดังนี้

1) ผู้สอน คือ ผู้ที่ประกอบอาชีพครู หรืออาจารย์ เพราะฉะนั้น ครู จะต้องเป็นผู้ที่เสียสละมีความอดทน เป็นแบบอย่างที่ดีควรแก่การเคารพ เป็นบุคคลที่เป็นความหวังของคนและเป็นฟันเฟืองที่สำคัญทางด้านการการศึกษา “ครู” ในการเรียนการสอน

ในยุคชีวิตวิถีใหม่ นั้นจำเป็นอย่างมากต้องเปลี่ยนแปลงตนเองปรับกระบวนการทัศนคติในการศึกษาและพัฒนาตนเองในทุกๆ ด้านให้ทันโลกแห่งการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ ทักษะ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปสู่การปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในวิชาชีพทางการศึกษา เช่น ผลิตสื่อการสอนรูปแบบที่ทันสมัย แล้วแจ้งหรือชี้ช่องทางที่จัดเก็บข้อมูลแบบคลาวด์ (Cloud Storage) หรือ ไมโครซอฟต์วันไดรฟ์ (Microsoft One Drive) ให้ผู้เรียนสามารถติดตามเข้าเรียนในเนื้อหา (content) ความรู้หรือกิจกรรมต่างๆ ได้ ทุกที่ทุกเวลาตามความสะดวกของผู้เรียน โดยผู้สอนจะจัดให้มีช่องทางติดต่อสื่อสารสำรองไว้เพื่อตอบคำถามผู้เรียนเมื่อมีข้อสงสัย เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook), ไลน์ (Line), อีเมล (E-mail) เป็นต้น

2) ผู้สอน ต้องศึกษาพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความเข้าใจทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และสามารถใช้ความรู้นั้นให้คำแนะนำผู้เรียน ผู้ปกครอง ให้สามารถใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นผู้สอนต้องสามารถใช้โปรแกรมการสอนทางสื่อออนไลน์ สามารถบริหารจัดการการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนสามารถใช้สื่อการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ต้องติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับเครื่องมือเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ ตลอดเวลา เพื่อความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างต่อเนื่อง และที่สำคัญผู้สอนต้องมียุทธวิธีในการออกแบบการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสนใจที่จะเข้าชั้นเรียน และวิธีประเมินผู้เรียนที่แบบลในการออกแบบการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีใหม่ โดยส่วนใหญ่ผู้สอนนิยมการสอนทางไกลแบบโต้ตอบได้ทันที (interactive) เป็นการสอนสดในรูปแบบการประชุมทางไกล (video conference) โดยการใช้โปรแกรมออนไลน์ต่างๆ เช่น ไมโครซอฟท์ทีมส์ (Microsoft Teams), กูเกิลมีท (Google Meet), เฟซบุ๊กไลฟ์ (Facebook Live) หรือ ซูม (Zoom) เป็นต้น และโปรแกรมการสอนสดในรูปแบบที่กล่าวมานี้ ยังสามารถบันทึกขณะสอนสดเก็บไว้ในระบบสามารถเรียกดูซ้ำในภายหลัง ซึ่งช่วยแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล และเหมาะกับผู้เรียนที่ไม่สามารถเข้าชั้นเรียนได้

3) ผู้สอน ควรสร้างกิจกรรมที่มีประโยชน์เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ได้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรสถานศึกษา เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติได้จริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้และครูผู้สอนต้องบริหารจัดการชั้นเรียนโดยเน้นการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก ให้ผู้เรียนรักครู ครูรักผู้เรียน ผู้เรียนรักสามัคคีจะส่งผลให้ผู้เรียนรักที่จะเรียนรู้ร่วมกันได้อย่างมีความสุข การที่ผู้สอนออกแบบกิจกรรมให้เกิดการเชื่อมโยงกัน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้สึกสนใจการเรียนมากขึ้นผ่านการเรียนการสอนในห้องเรียนออนไลน์ อาทิเช่น ผู้สอนใช้ห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-classroom) หรือ กูเกิลคลาสรูม (google classroom) ในการแจกจ่ายเอกสารประกอบการสอน การสนทนา การสร้างกระดานถามตอบ การมอบหมายงานหรือสั่งการบ้าน การตรวจงาน การสร้างแบบทดสอบ และการให้คะแนน เป็นต้น

อาจกล่าวได้ว่าครูในยุค New Normal ครูต้องใส่ใจในการศึกษาพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การสื่อสาร เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอนเป็นการเรียนการสอนทางไกล (distance education) ต้องติดตามความเคลื่อนไหวเทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรมเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม สอดคล้องกับการออกแบบการสอนใน Platform ที่เลือกใช้สอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อ Covid-19 นอกจากนี้ครูยังต้องมีความเข้มแข็งอดทนเป็นที่พึ่งแก่ผู้เรียน สามารถให้คำแนะนำวิธีการป้องกันตนเองและ แนะนำถึงขั้นตอนในการใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนให้ผู้เรียน หรือเป็นตัวเชื่อมกับผู้ปกครองเพื่อให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำให้ผู้เรียนในทุกด้านได้เป็นอย่างดี

ภาพ 2 การพัฒนาครูในยุคชีวิตวิถีใหม่

โดย จิณห์นิภา แสงสุข, (2566)

การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมจะช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกัน วิจิต เทพประสิทธิ์ (2558) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ความเป็นสภาวะแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวผู้เรียนทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อผู้เรียน ส่วนเดชรัตน์ สุขกำเนิด (2562) กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้ที่มีค่า กล่าวคือ “การเรียนรู้ที่มีความสุข” เช่น การเรียนรู้แบบลงมือทำ (active learning) โดยจะมี 4 ตัวเลือกให้ผู้เรียน คือ เลือกประเด็นที่อยากเรียนเองได้, เลือกวิธีการเรียนรู้เองได้, เลือกผลลัพธ์การเรียนรู้เองได้ และเลือกวิธีประเมินผลลัพธ์เองได้ในการเรียนรู้ ส่วน สุวิมล มธุรส (2564, หน้า 34) ได้กล่าวว่า New Normal ของการเรียนรู้ในระบบการศึกษาไทยควรเป็นการให้น้ำหนักแบบใหม่เพื่อจัดการปัญหาเดิม โดยเน้นไปที่การให้น้ำหนักกับการมีปฏิสัมพันธ์ที่มีคุณภาพระหว่างครู อาจารย์และนักเรียนมากกว่าจำนวนชั่วโมงที่นักเรียนอยู่ในห้องเรียนหรือเรียนผ่านสื่อโทรทัศน์หรือสื่อออนไลน์ หรือเน้นไปที่การให้น้ำหนักกับการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับความสนใจของนักเรียน เชื่อมโยงกับชุมชนและบริบทที่นักเรียนอยู่มากกว่าการเรียนรู้อิงตามมาตรฐานแบบเดียวกันทั้งประเทศ ทั้งครูและนักเรียนต้องพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะครูถูกสังคมคาดหวังให้เปลี่ยนแปลงบทบาทเพื่อขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน

ในมุมมองของผู้เขียนมีความเห็นอีกประการ กล่าวคือ เนื่องจากการเรียนรู้ส่วนมากจะเป็นระบบการศึกษาทางไกล ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทั้งด้านกายภาพ จิตภาพ และด้านสังคม เป็นการจัดสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัวผู้เรียนและผู้สอนรวมถึงช่องทางการสื่อสาร โดยต้องบริหารจัดการให้เหมาะสม เนื่องจากทั้งหมดทั้งสิ้นในที่กล่าวมานี้ต่างมีความสำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัวผู้เรียนและผู้สอนทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมกับการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วเพียงสัมผัสปลายนิ้ว จึงเป็นเหตุให้บริบทการเรียนการสอนจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในยุคที่เทคโนโลยีพัฒนาในทุก ๆ นาที ดังนั้น การออกแบบการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ในภาพรวมควรมีลักษณะดังจะกล่าว ต่อไปนี้

1) ผู้สอน หรือครูควรสร้างบรรยากาศห้องเรียนออกมาให้เอื้อต่อการเรียนรู้มากที่สุด เช่น กรณีที่มีการเรียนการสอนออนไลน์ ด้านผู้สอนก็จัดบริเวณรอบตัวผู้สอนเองให้มีสภาพสวยงามจัดแสงไฟให้เหมาะสม ฉากหลังอาจเปลี่ยนพื้นหลัง

(background) ให้สวามีสี่สันทันสมัยเพื่อดึงดูดให้ผู้เรียนหันมาสนใจในห้องเรียนออนไลน์ได้ นอกจากนี้ผู้สอนควรช่วยให้คำแนะนำหรือให้คำปรึกษาให้ความช่วยเหลือผู้ปกครองชี้แนะแนวทางวางแผนในการจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านผู้เรียนให้มีมุมหรือแบ่งสัดส่วนพื้นที่ในบ้านให้ผู้เรียนสามารถนั่งเรียนได้โดยปราศจากเสียงรบกวน อีกทั้งผู้สอนยังควรสร้างสภาพแวดล้อมขณะเรียนให้มีความน่าสนใจด้วยการนำเทคนิคต่างๆ มาใช้ประกอบการเรียนการสอน เช่น ควรมีกิจกรรมถามตอบหรือกิจกรรมกลุ่มแบบออนไลน์เพื่อเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน รวมถึงผู้เรียนและผู้เรียนด้วยเช่นเดียวกัน หรือมีการนำเกมสื่อการสอนออนไลน์ เช่น บล็อกเกต (Blooket), คาฮูท (Kahoot!), คิวซิชิส (Quizizz), เวิร์ดวอลล์ (Wordwall) เป็นต้น มาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน และเกมดังได้ที่กล่าวมานั้นสามารถปรับแต่งเนื้อหาเพิ่มเติมที่เกี่ยวกับบทเรียนได้อีกด้วย ซึ่งจะส่งเสริมให้สภาพแวดล้อมและบรรยากาศของการเรียนการสอนไม่น่าเบื่อและมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

2) ระบบการสื่อสาร เครือข่ายอินเทอร์เน็ต วัสดุอุปกรณ์ ผู้สอนต้องมีความพร้อมจัดเตรียมใส่ใจในการเลือกโปรแกรมที่ใช้จ่ายประหยัด หรือคุณภาพดีทั้งภาพและเสียงชัดเจนทดลองใช้งานก่อนจะนำไปใช้จริง และควรรหาทางออกสำหรับผู้เรียนที่ขัดสนในการจัดหาอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการจัดการเรียนรู้อย่างน้อยในระดับพื้นฐานให้แก่ผู้เรียนตามความเหมาะสม โดยไม่ให้เกิดผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองมากเกินไป เช่น การนำ กูเกิลโปรดักส์ Google Products มาประกอบการเรียนการสอน Gmail สำหรับการติดต่อสื่อสารหรือส่งงานเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ส่วนโปรแกรม Google Meet สามารถใช้ประโยชน์ในการประชุมและการสอนสด อีกหนึ่งเทคโนโลยีที่กำลังได้รับความนิยมคือ Google Drive ใช้สำหรับเก็บข้อมูลไว้บนระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์ซึ่งสามารถเรียกใช้เมื่อใดก็ได้ เป็นต้น หรือโปรแกรมประชุมออนไลน์อื่นๆ เช่น ซูม (Zoom), ไมโครซอฟท์ทีมส์ (Microsoft Teams) ก็สามารถนำมาปรับใช้ได้ขึ้นอยู่กับความต้องการใช้ของผู้เรียนและผู้สอน โปรแกรมประยุกต์และสื่อประกอบการเรียนการสอนดังที่ยกตัวอย่างมานั้น เป็นบริการที่มีคุณภาพสามารถนำไปใช้งานได้จริงและไม่มีค่าใช้จ่ายในการใช้งานสำหรับการเรียนการสอนเบื้องต้น

3) ห้องเรียน ควรมีจำนวนผู้เรียนในห้องเรียนโดยประมาณ 25 คน และไม่เกิน 40 คน เพื่อให้ผู้สอนจะสามารถดูแลบริหารจัดการเรียนการสอนได้ง่ายและทั่วถึง

4) ผู้เรียนและผู้สอน ควรร่วมกันวางข้อปฏิบัติกฎระเบียบต่างๆ ของห้องเรียน เป็นการทำให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง หากมีกิจกรรมต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นควรจัดลำดับให้เรียบร้อย ติดประกาศไว้ในที่ที่ง่ายต่อการมองเห็น ครูผู้สอนควรมีข้อคิดคำคมเพื่อเป็นขวัญกำลังใจสร้างพลังบวกให้แก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจว่า คุณครูผู้สอนมีคาดหวังต่อตัวผู้เรียนอย่างไร

5) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ผู้สอนควรสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ในห้องเรียน โดยให้มีการเคลื่อนไหว มีเสียงหัวเราะ การพูดคุยแลกเปลี่ยน ถกเถียงกันด้วยเหตุผล เป็นการแสดงให้เห็นถึงการเรียนรู้ในเชิงรุก และภายในห้องเรียน ผู้สอนควรอนุญาตให้ลุกขึ้นหรือนั่งลงในพื้นที่ของผู้เรียนเองได้โดยไม่รบกวนสิทธิในพื้นที่ของเพื่อนในชั้น รวมถึงการให้ออกาสผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่พวกเขาสนใจ และส่งเสริมให้พวกเขาคิดและรู้จักค้นคว้าด้วยตนเอง

6) คุณครูผู้สอนและนักเรียนปฏิบัติต่อกันด้วยความเคารพซึ่งกันและกันและให้เกียรติกัน ด้วยการปฏิบัติออกมาทางวาจาด้วยน้ำเสียงจากการพูดจาอย่างสุภาพต่อกัน และผู้เรียนยังกล้าหาญส่งเสียงแสดงความคิดเห็นของตนเองด้วยน้ำเสียงที่แสดงถึงความมั่นใจยังคงเคารพซึ่งกันและกัน ยอมรับในความเห็นที่แตกต่างของเพื่อนอย่างเข้าใจ รวมถึงการมีความสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นทีม

7) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ผู้สอนควรให้ผู้เรียนทุกคนมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตัวเอง ห้องเรียนที่ดีคือห้องเรียนที่ผู้เรียนในห้องเรียนฟังคุณครู แต่การฟังและการยอมปฏิบัติตามกติกาไม่ได้มาจากการกลัวการลงโทษ หรือแรงกระตุ้นเชิงลบ ผู้เรียนควรได้รับการส่งเสริมให้มีความเข้าใจของการประพฤติตัวที่ดีเพื่อผลดีที่จะเกิดขึ้นต่อตนเองในระยะยาว ซึ่งนับเป็นหน้าที่อันสำคัญของผู้สอนในการสรรหาวิธีการที่หลากหลายที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากเรียนรู้และมุ่งสู่เป้าหมายของความสำเร็จในอนาคตของตนเอง

การฟังเสียงสะท้อนจากผู้เรียนและผู้ปกครอง

เมื่อโรคเปลี่ยน โลกการเรียนรู้จึงต้องเปลี่ยนแปลง เมื่อเกิดการระบาดของโควิด-19 ประเทศไทยได้นำรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์มาใช้ควบคู่ไปกับการเรียนการสอนทางไกล (distance learning) เพื่อขับเคลื่อนระบบการศึกษาตามหลักสูตรที่วางไว้ พิริยะ ผลพิรุฬห์ ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA) อธิบายว่าระบบการศึกษาไทยเปลี่ยนมาใช้ระบบการเรียนการสอนออนไลน์แบบ “หักดิบ” เป็นการเรียนการสอนออนไลน์เป็นภาคบังคับซึ่งไม่มีทางเลือกให้กับผู้สอนและผู้เรียน ส่วนในมุมมองของผู้เขียนเองมีความคิดเห็นว่ามีทั้งส่วนดีและไม่ดี การเรียนการสอนออนไลน์มีส่วนดี กล่าวคือ ผู้เรียนจะมีความปลอดภัยในภาวะโรคระบาด ทำให้ผู้ปกครองได้ใกล้ชิดและมีโอกาสใส่ใจลูกมากขึ้น ผู้ปกครองจะได้ดูว่าลูกตนเองเก่งด้านไหนจะได้ส่งเสริมลูกได้ถูกทาง ส่วนครูผู้สอนก็ได้โอกาสพัฒนาตนเองในการปรับเปลี่ยนวิธีการคิดและวิธีการสอนทำให้ครูผู้สอนหันมาสนใจกระบวนการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนได้ความรู้มากที่สุดเมื่อต้องสอนบนโลกออนไลน์

ในส่วนเป็นปัญหาและอุปสรรคการเรียนการสอนออนไลน์ เป็นเสียงสะท้อนกลับมาจากหลายช่องทางที่ผ่านมา ที่แสดงถึง “ความไม่พร้อม” ของฝ่ายผู้เรียน ผู้ปกครอง สถานศึกษา รวมทั้งระบบการศึกษาของไทย ที่นำไปสู่ปัญหาโดยเฉพาะเรื่องของวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือในการเรียนการสอนออนไลน์ เช่น สัญญาณเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตแบบไร้สาย (wi-fi) คอมพิวเตอร์ แล็ปท็อป แท็บเล็ต และเครื่องโทรทัศน์ เป็นต้น ซึ่งไม่ใช่ผู้เรียนทุกคนจะมีอุปกรณ์เหล่านี้อยู่ที่บ้าน และไม่ใช่ผู้ปกครองทุกคนที่จะมีกำลังทรัพย์เพียงพอในการจัดหาอุปกรณ์เหล่านี้ ดังนั้น การประสานกันระหว่างภาครัฐฯ สถานศึกษา ผู้สอนควรรับฟังเสียงสะท้อนจากผู้เรียนและผู้ปกครองต้องร่วมมือร่วมใจกันค่อยๆ แก้ไขปัญหาทีละด้าน เพื่อให้การศึกษานั้นสามารถจะบรรลุวัตถุประสงค์ถึงเป้าหมายได้ การรับฟังเสียงสะท้อนจากครู ผู้ปกครอง ผู้เรียน และชุมชน เป็นสิ่งสำคัญซึ่งทางองค์การยูเนสโก (Force & Unesco, 2020) ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ 7 วิธี เพื่อช่วยให้สถานศึกษาและครูผู้สอน ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ ดังนี้

1) การรับฟังเสียงของครูและผู้บริหารสถานศึกษากับการกำหนดนโยบาย และแผนการควรได้มีการพูดคุย เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

2) สร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับทุกคนในสถานศึกษา ให้มีความปลอดภัยและความเป็นอยู่ของผู้เรียนและครูผู้สอนคือสิ่งสำคัญที่สุด เมื่อเปิดโรงเรียนสถานศึกษาควรต้องสร้างความรู้สึกอุ่นใจให้ทุกคน ในช่วงที่ยังมีการระบาดของไวรัส

3) ให้ความสำคัญกับสภาพจิตใจ สังคมและอารมณ์ของครูและนักเรียน โควิด-19 อาจทำให้ครู ผู้เรียน รวมถึงครอบครัวของทุกคนรู้สึกเครียด หากความเครียดนั้นไม่ได้รับการจัดการอย่างเหมาะสม อาจส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ในระยะยาว และการเรียนรู้ในภาพรวมของนักเรียนได้ สำหรับครูอาจเกิดภาวะหมดกำลังใจในการสอน (burnout) ทำให้ครูขาดงานบ่อยขึ้น หรือถึงขั้นลาออกจากงาน ผู้อำนวยการโรงเรียนต้องให้ความมั่นใจกับครูว่าจะได้รับการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องเมื่อครูเกิดปัญหาด้านสภาพจิตใจ

4) ช่วยเหลือครูปรับตัวเข้ากับ New Normal เมื่อกลับมาสอนในชั้นเรียนตามปกติ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ต้องได้รับการสนับสนุน และได้รับทรัพยากรที่เพียงพอในการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนอีกครั้ง ครูหลายคนอาจต้องสอนซ่อมเสริมในช่วงนี้หรือไม่ก็ต้องสอนทั้งในห้องเรียนควบคู่ไปกับการสอนออนไลน์ หรือต้องสอนหลายคาบมากขึ้น เพราะต้องลดขนาดห้องเรียนลงเพื่อทำตามมาตรการ Social Distancing

5) จัดให้มีครูเพียงพอ และให้ครูได้ทำงานในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม การที่ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความสุขกับมาตรฐานการทำงานที่เหมาะสม ได้เงินเดือนตรงตามเวลา หรือลาป่วยได้เมื่อรู้สึกไม่สบาย ถือเป็นเรื่องสำคัญในช่วงสถานการณ์นี้ ผู้บริหารไม่ควรลดสิทธิต่าง ๆ ของครู และเงื่อนไขการทำงานที่เหมาะสมสำหรับครู

6) ลงทุนกับภาคการศึกษา ในหลายๆ ประเทศเงินเดือนครูและสวัสดิการต่าง ๆ ถือเป็นงบประมาณก้อนใหญ่ที่สุดของประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่มีรายได้ทางเศรษฐกิจต่ำจากวิกฤตโควิด-19 ทรัพยากรที่มีอยู่อาจลดลงเมื่อรายได้ผู้คนลดลง

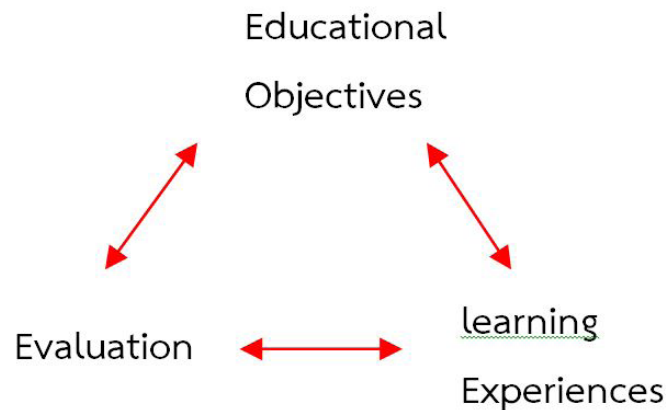
ดังนั้น เพื่อให้การศึกษายังคงดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ฝ่ายบริหารด้านการศึกษาคงจำเป็นต้องลงทุนกับครูและบุคลากรทางการศึกษา ไม่ใช่แค่เรื่องเงินเดือนเท่านั้น แต่ยังคงจัดการอบรมที่จำเป็น รวมถึงให้การสนับสนุนด้านสภาพจิตใจด้วย

7) คอยตรวจสอบสถานการณ์และข้อเสนอแนะจากครู เพื่อประเมินสถานการณ์พร้อมทั้งปรับแผนเมื่อจำเป็น กระทรวงศึกษาธิการ ฝ่ายบริหารและผู้อำนวยการ ประเมินกรอบการทำงานเพื่อวัดความก้าวหน้า ซึ่งกรอบการทำงานเหล่านี้ควรคำนึงถึงบทบาทการสอนที่มีคุณภาพของครู และส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ที่ดี สถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้ครูได้เสนอความคิดเห็นและประเมินการทำงานของสถานศึกษาด้วย

อาจกล่าวได้ว่า การเรียนรู้ในยุค New Normal การให้ความสำคัญในรายละเอียดของแผนที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนควรเป็นตัวประสานหรือเป็นตัวเชื่อมต่อให้กระบวนการศึกษาให้บรรลุถึงเป้าหมายของการเรียนรู้ได้จะต้องให้พื้นที่สำหรับการฟังเสียงสะท้อนจากผู้เรียนและผู้ปกครอง เพื่อให้คำปรึกษาหรือให้ข้อเสนอแนะในทุก ๆ ด้าน เมื่อผู้ปกครองหรือผู้เรียนประสงค์จะขอรับการช่วยเหลือ เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนนั้นก็มีความแตกต่างระหว่างบุคคล ในเรื่องของพัฒนาการการเรียนรู้หรือทักษะด้านต่างๆ ย่อมแตกต่างกันด้วยเช่นกัน อีกประการหนึ่งเรื่องของความเหลื่อมล้ำของสังคมที่มีความแตกต่างกัน ย่อมทำให้ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของแต่ละครอบครัวของผู้เรียนอาจมีปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอที่จะจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ให้กับบุตรหลานได้ ดังนั้น ผู้สอนหรือครูย่อมมีบทบาทสำคัญที่ต้องทำหน้าที่รับฟังและช่วยเหลือและหาทางออกให้ผู้เรียน เพราะครูผู้สอนคือผู้ให้เป็นผู้เสียสละ เพื่ออนาคตของลูกศิษย์ตลอดไป

2.2.4) การประเมินผลการเรียนรู้

การประเมินการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนของการตรวจสอบหรือพิจารณาตัดสินว่า ผู้เรียนสามารถบรรลุตามเป้าหมายหรือจุดประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนเพียงใด เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ประโยชน์ที่ได้จากการประเมินผลการเรียนรู้ ยังสามารถนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงการสอนของผู้สอนให้มีคุณภาพ อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น สำหรับการเรียนรู้ในยุค New Normal อาจมีลักษณะแตกต่างไปจากการเรียนในห้องเรียนปกติบ้าง เนื่องจากกระบวนการจัดการเรียนการสอนเป็นรูปแบบการเรียนเป็นระบบทางไกล ซึ่งองค์ประกอบการเรียนรู้ ระบบการสื่อสาร สภาพแวดล้อม การเรียนรู้ วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน เทคโนโลยีการศึกษา สิ่งต่างๆ เหล่านี้ ย่อมส่งผลโดยตรงกับประสิทธิภาพและประสิทธิผล การเรียนรู้ด้วยเช่นกัน ส่วน วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา (2563, หน้า 6-7) ได้กล่าวว่า การประเมินตนเองใน New normal การประเมินตนเองของผู้เรียน จะเป็นวิธีการหลักของการประเมินการเรียนรู้ใน New normal เนื่องจากการเรียนรู้ ใน New normal ผู้เรียนจะมี Platform ในการเรียนรู้ที่หลากหลายมากขึ้น มีทางเลือกในการเรียนรู้มากขึ้น ด้วยเหตุนี้การประเมินโดยผู้สอนฝ่ายเดียวจะไม่สามารถตอบสนองการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียนได้ และไม่มีสารสนเทศอย่างเพียงพอ ในการนำมาออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องใช้การประเมินตนเองของผู้เรียนเข้ามาช่วยการประเมินตนเองของผู้เรียน มีจุดเน้นคือการให้ผู้เรียนใช้การประเมินตนเองเป็นกระบวนการเรียนรู้ชนิดหนึ่ง (assessment of learning) ผู้เรียนประเมินตนเองเป็นระยะๆ แล้วเรียนรู้จากผลการประเมินนั้น และแสวงหาแนวทางพัฒนาตนเองต่อไปไม่มีที่สิ้นสุด นอกจากนี้ วรรณดี สุทธินรากร และคณะ (2564, หน้า 119) ได้ให้ความสำคัญการประเมินผลการเรียนรู้ไว้ว่า การประเมินผล (evaluation) เป็นองค์ประกอบของไตรยางศ์การศึกษาเป็นการทำงานปลายน้ำ ที่มีความสำคัญต่อการกำหนดต้นน้ำกล่าวคือ การศึกษาเริ่มต้นด้วยการกำหนดวัตถุประสงค์ (educational objectives) แล้วกำหนดกิจกรรมในการเรียนรู้ (learning experiences) แล้วจึงทำการวัดผลและประเมินผล (evaluation) ทั้ง 3 องค์ประกอบนี้ เป็นกระบวนการที่วนกลับไปกลับมาไม่เป็นเส้นตรง

ภาพ 3 แสดง ไตรยางค์การศึกษา

ที่มาภาพ วรรณดี สุทธิรัตนกร และคณะ (2564, หน้า 119)

สำหรับผู้เขียนเองมีข้อเสนอแนวคิด ในด้านการประเมินผลการเรียนรู้ กล่าวคือ การประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการเสริมสร้างและเพื่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนที่ดีนั้น นอกจากประเมินการเรียนรู้อย่างมีจุดมุ่งหมายหรือตามเป้าหมายหลักที่ตั้งไว้แล้วนั้น ย่อมต้องมีการประเมินผลการเรียนในลักษณะที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเป็นการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงที่ต้องมองถึงปัจจัยหรือสภาพแวดล้อม องค์ประกอบที่ทุก ๆ ด้านเกี่ยวกับการเรียนการสอนมาพิจารณาประกอบเข้าด้วยกัน เช่น เป็นการประเมินสภาพจริงให้ความสำคัญจุดเด่นจุดด้อยหรือพิจารณาความแตกต่างของผู้เรียน การประเมินสภาพจริงที่เป็นผลตามหลักสูตรการเรียนการสอน เป็นการประเมินสภาพจริงที่เกิดจากสถานการณ์ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียนซึ่งขณะที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อโรคในเวลานั้นด้วย เป็นการประเมินสภาพจริงที่ต้องพิจารณาการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ควบคู่ไปด้วย เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ การประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นการประเมินสภาพจริงต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างผู้ปกครอง ผู้สอน และผู้เรียนอีกทางหนึ่ง

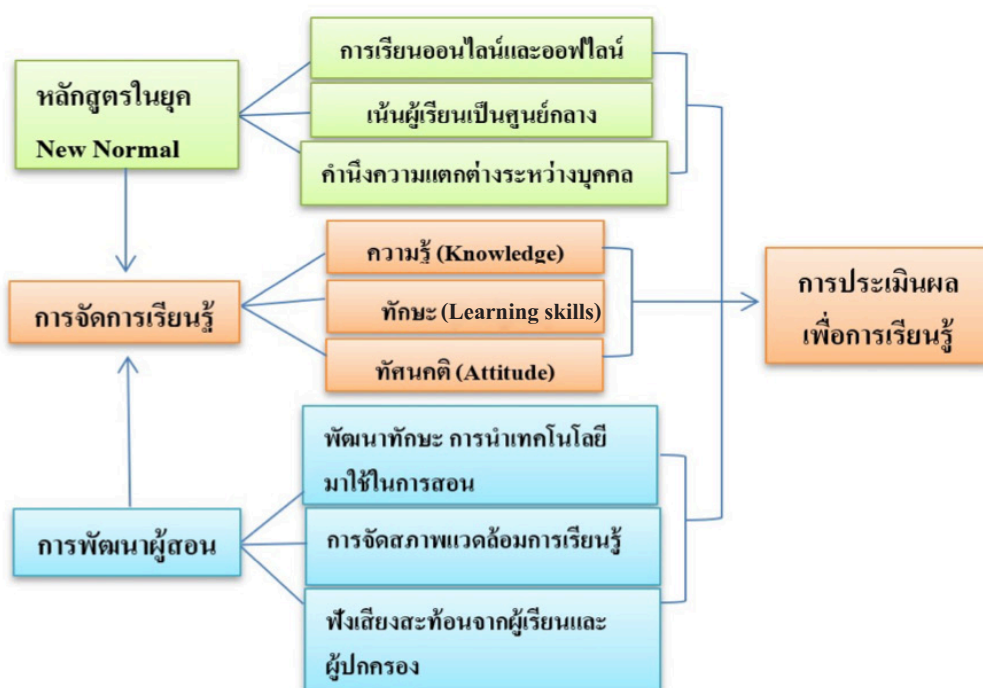
ถ้าจะกล่าวถึงการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ในอดีตก็คงนึกภาพออกทันทีว่าบทบาทและหน้าที่นี้ ครูหรือผู้สอนจะเป็นฝ่ายประเมินการเรียนรู้แต่ฝ่ายเดียวเท่านั้น แต่การเรียนรู้ในยุค New Normal ผู้เรียนหรือนักเรียนจะสามารถประเมินตนเองได้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีทางเลือกช่องทางในการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในตนเองเมื่อผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง แต่ถึงอย่างไรก็ดีผู้สอนยังคงมีบทบาทยังคงมีความสำคัญควบคู่กันไป เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประเมินตนเองได้ถูกต้องตามความเป็นจริงได้มากขึ้น นอกจากนี้ผู้สอนยังต้องส่งเสริมอำนวยความสะดวก ให้ผู้เรียนสะท้อนคิด จากผลการประเมินตนเอง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปแก้ไขปรับปรุงพัฒนาในการประเมินครั้งต่อไป

3. บทสรุป

สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19 ครั้งนี้ เป็นตัวเร่งปฏิกิริยาที่ทำให้การเปลี่ยนแปลงที่รออยู่ทำให้เกิดขึ้นเร็วขึ้นนับได้ว่าเป็นการพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาสในการจัดการเรียนการสอนในยุค New Normal หรือ ความปกติใหม่ กับการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด คือ การเรียนรู้ที่มีการนำเทคโนโลยีในและนวัตกรรมที่สร้างสรรค์มาอำนวยความสะดวก การเรียนการสอนเพียงแค่สัมผัสปลายนิ้วก็สามารถเรียนรู้ทุกเนื้อหาได้จากทุกที่ ทุกเวลา ชุมชนแห่งการเรียนรู้ได้เปลี่ยนพื้นที่จากสถานศึกษา

สู่โทรศัพท์มือถือ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์สื่อสารอื่น ๆ อีกมากมายที่ทุกคนมีใช้กันอยู่แล้วในชีวิตประจำวัน ส่วนวิธีการสอน ผู้สอนคิดวิเคราะห์ออกแบบให้สอดคล้องกับหลักสูตร โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและตรงตามจิตในการเรียนรู้ของผู้เรียน แต่ละคนและต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

วิธีการประเมินผลในการเรียนรู้วิธีใหม่นั้น เป้าหมายของการศึกษาอาจยังคงเดิม แต่ผู้เรียนสามารถใช้วิธีที่แตกต่าง ในการไปให้ถึงจุดหมายได้ รูปแบบการเรียนรู้ของแต่ละคนไม่เหมือนกัน บางคนอาจเรียนรู้ได้เร็วกว่าหากได้ดูภาพหรือ คลิปวิดีโอ แต่เด็กบางคนอาจชอบการฟังคุณครูบรรยาย ผู้เรียนบางคนชอบค้นคว้าอ่านด้วยตนเอง การวัดผลลัพท์นั้น ผู้สอน ต้องเข้าใจว่าผู้เรียนเหมาะกับการเรียนรู้รูปแบบไหน จะสามารถเติมเต็มทักษะอะไรให้ผู้เรียนได้บ้าง เช่น การฝึกฝนให้ผู้เรียน เรียนรู้ สิ่งใหม่ๆ ฝึกให้ผู้เรียนเป็นคนใจกว้าง เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตเป็นสาธารณะ ฝึกอ่อนน้อมถ่อมตนวางตัวเรียบง่ายสามารถใช้ชีวิต อยู่ร่วมกับสังคม ฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม การฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ และรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เพื่อเป็นการ ฝึกอาชีพที่เป็นจุดเล็กๆ เป็นการเพาะบ่มเมล็ดพันธุ์สิ่งดีให้กับผู้เรียนช่วยส่งเสริมพัฒนา ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการริเริ่มให้ผู้เรียน ไปต่อยอดศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ เป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิตไม่มีที่สิ้นสุด ผู้เขียนเอง คิดว่าท่านผู้อ่านบทความนี้ทุกท่าน คงมีความปรารถนาอยากเห็นอนาคตลูกหลานของท่านมีพฤติกรรมดังที่กล่าวมาแล้วด้วยเช่นกัน

ภาพ 4 แผนภูมิแสดงองค์ประกอบ “การเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่”

ที่มา. จินห์นิภา แสงสุข (2566)

4. เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2563). *New Normal ชีวิตวิถีใหม่*. ค้นเมื่อ 13 เมษายน 2566, จาก <https://dmh.go.th/news/view.asp?id=2288>
- กาญจนา บุญภักดี. (2563). การจัดการเรียนรู้ยุค New Normal. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*, 19(2), A1-A6.
- เดชรัตน์ สุขกำเนิด. (2562). *การเรียนรู้ที่มีค่า “ถอดบทเรียนช่วยการศึกษาไทย”*. ค้นเมื่อ 13 เมษายน 2566, จาก <https://www.thaipbs.or.th/news/content/285518>
- พัชราภรณ์ ดวงชื่น. (2563). การบริหารจัดการศึกษารับมือความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19. *วารสารศิลปการจัดการ*, 4(3), 785.
- วรรณดี สุทธินรากร และคณะ. (2564). *การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะและการจัดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สยามปริทัศน์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. (2563). *การประเมินการเรียนรู้ใน New normal*. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. (2563). *การออกแบบการเรียนรู้ใน New normal*. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิจิต เทพประสิทธิ์. (2558). *การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน*. กรุงเทพฯ: แสงจันทร์การพิมพ์.
- ศิริวรรณ วนิชวัฒนารชัย. (2559). การจัดการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 13(2) 65.
- สุวิมล มธูรส. (2564). การจัดการศึกษาในระบบออนไลน์ในยุค New Normal Covid-19. *วารสารรัชต์ภาคย์ สาขามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์*, 15(40), 33-42.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2576*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- Force, T, & Unesco. (2022). *7 ways to help teachers succeed when schools reopen*. ค้นเมื่อ 13 เมษายน 2566, จาก <https://www.globalpartnership.org/blog/>